

Tóm tắt chính sách UNDP

Mối liên hệ giữa an ninh khí hậu và ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo lực:

Làm việc ở giao điểm của những thách thức phát triển lớn

UNDP là tổ chức hàng đầu của Liên hợp quốc có nhiệm vụ chấm dứt tình trạng bất công về nghèo đói, bất bình đẳng và biến đổi khí hậu. Hợp tác với mạng lưới các chuyên gia và đối tác rộng lớn của chúng tôi tại 170 quốc gia, chúng tôi giúp các quốc gia xây dựng các giải pháp tích hợp, lâu dài cho con người và hành tinh. Tìm hiểu thêm tại undp.org hoặc theo dõi tại [@UNDP](https://twitter.com/UNDP).

Chương trình Phát triển của Liên hợp quốc

304 phía Đông phố 45,

Tầng 10 New York,

NY 10017 USA

Lời cảm ơn

Bản tóm tắt chính sách này được chuẩn bị trong một quy trình do Nhóm Phòng ngừa Xung đột, Xây dựng Hòa bình và Ý định Ứng phó tại Văn phòng Khủng hoảng của UNDP, với Catherine Wong, Chuyên gia Chính sách Rủi ro An ninh và Khí hậu, làm tác giả chính và Nika Saeedi, Trưởng nhóm (OIC), Phòng Chủ nghĩa cực đoan bạo lực với tư cách là tác giả đóng góp dưới sự hướng dẫn của Tiến sĩ Samuel Rizk, Trưởng nhóm Phòng chống xung đột, xây dựng hòa bình và các tổ chức có ứng phó.

Các tác giả rất biết ơn: Shiloh Fetzek, Dustin Schinn, Sujala Pant, Srinivas Kumar, Desislava Kyurkchieva và Armen Grigoryan vì những đóng góp quý báu của họ cho bản thảo ban đầu; cho những người tham gia cuộc tham vấn ngày 2 tháng 6 năm 2020, trong đó dự thảo đầu tiên của bản tóm tắt chính sách này đã được chia sẻ; và Tobias von Lossow, Tiến sĩ Florian Krampe, Tiến sĩ Karounga Keïta, Tiến sĩ Beteo Zongo, Thomas Ritzer, Helena de Jong, Gitte Nordentoft, Giordano Segneri và Chitra Nagarajan vì những nhận xét và đề xuất của họ được cung cấp trong quá trình đánh giá đồng nghiệp.

Bố cục và thiết kế đồ họa: Noella Ekezie

Ảnh bìa: UNDP / Aurélia Rusek

Đối với các thắc mắc về công việc PVE của UNDP, vui lòng liên hệ: Nika Saeedi, nika.saeedi@undp.org.

Đối với các thắc mắc về công tác an ninh khí hậu của UNDP, vui lòng liên hệ: Catherine Wong, catherine.wong@undp.org.

Ấn phẩm này hoặc các phần của nó không được sao chép, lưu trữ bằng bất kỳ hệ thống nào hoặc truyền tải, dưới bất kỳ hình thức nào bằng bất kỳ phương tiện nào, cho dù điện tử, cơ khí, sao chụp, ghi âm hoặc bất kỳ loại nào khác, nếu không có sự cho phép trước của Tổ chức Phát triển Liên Hợp Quốc Chương trình. Quan điểm được trình bày trong ấn phẩm này là quan điểm của (các) tác giả và không nhất thiết đại diện cho quan điểm của Liên hợp quốc, bao gồm UNDP, hoặc các Quốc gia thành viên Liên hợp quốc.

Giới thiệu

Mối liên hệ giữa an ninh khí hậu và ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo lực

Nhiều bối cảnh chịu nhiều tác động của biến đổi khí hậu và ít có khả năng ứng phó nhất, cũng tránh khỏi xung đột và chủ nghĩa cực đoan bạo lực. Mặc dù bằng chứng thực nghiệm không chứng minh được mối quan hệ nhân quả tuyến tính hoặc trực tiếp giữa khí hậu và xung đột, hoặc hoạt động của các nhóm cực đoan bạo lực, nhưng bắt buộc phải xem xét một cách tổng thể bối cảnh rủi ro và sự hội tụ, để tránh tình trạng sai lệch. “Rủi ro an ninh liên quan đến khí hậu” được hiểu là những tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu đối với an ninh con người - quyền tự do khỏi sợ hãi và mong muốn, nhưng cũng liên quan đến an ninh của quốc gia, và duy trì hòa bình và an ninh quốc tế, theo Hiệp ước quốc gia thống nhất. Đối với UNDP, việc giải quyết các rủi ro an ninh liên quan đến khí hậu thể hiện một trọng tâm chiến lược là đưa ra các phương pháp tiếp cận xuyên suốt và sáng tạo nhằm thúc đẩy hành động vì khí hậu và duy trì hòa bình.

Bản tóm tắt chính sách này khám phá những bài học kinh nghiệm ban đầu từ quan điểm an ninh khí hậu về nỗ lực ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo lực trong bối cảnh mong manh về chính trị và môi trường bị ảnh hưởng bởi biến đổi khí hậu.

Nó xem xét: (i) nguyên nhân gốc rễ của chủ nghĩa cực đoan bạo lực và cách chúng giao thoa với tình trạng dễ bị tổn thương khí hậu; (ii) biến đổi khí hậu như một nhân tố rủi ro trong bối cảnh dễ bị ảnh hưởng bởi xung đột; (iii) an ninh khí hậu như một chiến lược được xem xét đối với các nhóm cực đoan bạo lực; (iv) lồng ghép các cân nhắc về biến đổi khí hậu vào nỗ lực ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo lực; (v) hành động vì khí hậu như một phần của cách tiếp cận tổng hợp nhằm tăng chi phí cơ hội của việc tuyển dụng; (vi) các vai trò và nhu cầu khác nhau của phụ nữ và thanh niên; và (vii) tăng cường các cách tiếp cận và chiến lược khu vực để giải quyết vấn đề an ninh khí hậu và ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo lực (PVE). Nó dựa trên các ví dụ cấp quốc gia gần đây và sơ bộ

hiểu biết sâu sắc từ các quy trình làm việc của UNDP về an ninh khí hậu và PVE, cũng như cuộc tham vấn trực tuyến của các chuyên gia được tổ chức vào Thứ Ba ngày 2 tháng 6 năm 2020. Những hiểu biết ban đầu từ chương trình bao gồm ở Trung Á, Iraq và Sudan thông báo và xác định lại tầm quan trọng của việc bổ sung lăng kính an ninh khí hậu đối với các nỗ lực để ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo

lực trên phương diện phân tích, đánh giá, tái hòa nhập và sinh kế, trong bối cảnh phục hồi sau xung đột và xây dựng hòa bình, đồng thời là một phần của chiến lược phòng ngừa rộng lớn hơn. Cuối cùng, nó xác định nhu cầu về chính sách và chương trình phải được thông báo bởi các rủi ro an ninh xuyên suốt liên quan đến khí hậu và nhấn mạnh tầm quan trọng của việc nghiên cứu thêm và kiểm tra các thông lệ tốt để giải quyết những rủi ro đó.

I. Nguyên nhân sâu xa của chủ nghĩa cực đoan bạo lực và sự giao thoa với tính dễ bị tổn thương do khí hậu

Trong bối cảnh có sự trùng lặp về địa lý về khả năng phục vụ, tính dễ bị tổn thương do biến đổi khí hậu, xung đột và hoạt động của các tổ chức cực đoan bạo lực có thể là những động lực củng cố lẫn nhau và tiêu cực. Nhiều lĩnh vực mà các nhóm cực đoan bạo lực đang hoạt động tích cực nhất phải đối mặt với rủi ro khí hậu, do đó đặt ra những thách thức cho các bối cảnh khác nhau, bao gồm: phòng ngừa, xây dựng hòa bình, nhưng cả những thành tựu phát triển khó giành được và những nơi cũng bị ảnh hưởng nặng nề nhất bởi đại dịch COVID-19. Chúng bao gồm các phần của Sahel, Levant, Sừng châu Phi, Afghanistan, Pakistan, miền nam Thái Lan và Philippines. Tác động của biến đổi khí hậu có thể làm trầm trọng thêm nguyên nhân gốc rễ của chủ nghĩa cực đoan bạo lực, góp phần thúc đẩy và kéo các yếu tố để tuyển dụng, và làm thay đổi môi trường chiến lược rộng lớn hơn theo cách tăng cường quyền lực của các nhóm cực đoan bạo lực, giúp họ tăng cường kiểm soát hoặc cơ động. Ngược lại, hoạt động cực đoan và các hoạt động an ninh để chống lại chủ nghĩa cực đoan bạo lực, có thể làm tăng mức độ phơi nhiễm và mức độ dễ bị tổn thương của người dân trước các hiểm họa khí hậu và trong môi trường không ổn định, chủ nghĩa cực đoan bạo lực có thể phá vỡ sinh kế,

làm tổn hại đến hiệu quả kinh tế và hạn chế tính khả thi của các biện pháp tăng cường khả năng thích ứng và chống chịu với khí hậu.

'Hành trình đến chủ nghĩa cực đoan' của UNDP (2017) xác định các nguyên nhân gốc rễ phức tạp và động cơ của chủ nghĩa cực đoan bạo lực bao gồm: bất bình, hạn chế niềm tin vào quản trị và pháp quyền, bất bình đẳng gia tăng, thiếu sự tham gia của công chúng do thay đổi văn hóa và xã hội nhanh chóng, và thiếu sự phát triển toàn diện. Tất cả những điều này có thể tạo ra các túi vỡ

mộng, căng thẳng và loại trừ, trong đó các nhóm cực đoan bạo lực có thể phát triển mạnh. Biến đổi khí hậu là một vấn đề khác về cơ bản gây ra những tác động sâu sắc đến môi trường tự nhiên mà con người phụ thuộc vào cuộc sống và sinh kế của họ. Khí hậu thay đổi ảnh hưởng đến số lượng, chất lượng và sự phân bố của các nguồn tài nguyên thiên nhiên, đồng thời làm cho việc tiếp cận các sinh kế phụ thuộc vào chúng ít có thể dự đoán được bằng cách gia tăng sự biến đổi theo từng năm và thay đổi tần suất và cường độ của các hiện tượng thời tiết cực đoan.

Biến đổi khí hậu có thể góp phần gây ra tình trạng mất an ninh lương thực và nguồn nước, nhưng cũng làm gia tăng sự cạnh tranh đối với các nguồn lực thiết yếu, làm suy yếu sinh kế và các chiến lược ứng phó gây ảnh hưởng xấu đến cơ hội sống của thanh niên. Nó có thể thúc đẩy tình trạng buộc phải di dời và di cư từ nông thôn-thành thị cũng như thay đổi các mô hình luân chuyển, có khả năng thúc đẩy căng thẳng xã hội giữa các cộng đồng khác nhau và làm trầm trọng thêm các nguyên nhân dẫn đến xung đột và mong manh. Đầu tư vào thích ứng và khả năng chống chịu có thể bù đắp một số tác động này, nhưng không phải là tất cả..

II. Biến đổi khí hậu như một nhân tố rủi ro trong bối cảnh dễ bị ảnh hưởng bởi xung đột và mong manh

Các tác động tích lũy của biến đổi khí hậu có thể gây căng thẳng cho quản trị và thể chế, tạo ra thách thức đáng kể đối với năng lực thể chế và chính phủ bị suy yếu hoặc quá hạn chế, vốn có thể gặp khó khăn trong việc ứng phó kịp thời và hiệu quả. Các phản ứng yếu kém càng củng cố thêm tính dễ bị tổn thương về khí hậu và nếu các chính phủ hoặc tổ chức không thể đáp ứng nhu cầu của cộng đồng khi tác động của khí hậu xảy ra, điều này có thể làm trầm trọng thêm bất bình, làm suy yếu tính hợp pháp của chính phủ và làm trầm trọng thêm căng thẳng cộng đồng giữa các nhóm bị ảnh hưởng, đặc biệt là về khả năng tiếp cận nguồn vốn tự nhiên. Do đó, tác động gián tiếp của biến đổi khí hậu là nguy cơ gia tăng căng thẳng và mất an ninh, đặc biệt là ở những khu vực đã có những lo ngại về năng lực của chính phủ và thể chế hoặc nhận thức là thiếu tính hợp pháp về thể chế - bao gồm những khu vực đáng kể trên thế giới phải đối mặt với rủi ro khí hậu gia tăng. Những tác động gián tiếp này đối với hệ thống quản trị và xã hội là một yếu tố

quan trọng cần cân nhắc khi xem xét các rủi ro xen kẽ do biến đổi khí hậu và chủ nghĩa cực đoan bạo lực gây ra.

Mặc dù không phải là nguyên nhân trực tiếp gây ra xung đột hoặc chủ nghĩa cực đoan bạo lực, nhưng biến đổi khí hậu có thể làm trầm trọng thêm các động lực của cả hai, đóng vai trò như một "hệ số rủi ro". Chúng bao gồm sự tương tác phức tạp giữa các yếu tố lịch sử, xã hội, kinh tế và chính trị, kết hợp với biến đổi khí hậu dưới dạng các hiện tượng thời tiết cực đoan thường xuyên và dữ dội hơn, chẳng hạn như lũ lụt và hạn hán. Các phản ứng an ninh cứng rắn để dập tắt giao tranh và sự xuất hiện của các nền kinh tế bất chính có thể gây thêm khó khăn và đau khổ ở các điểm nóng về khí hậu và an ninh như vậy, do đó có thể thúc đẩy việc tuyển dụng, cho dù vì nhu cầu sinh kế hoặc gia tăng bất bình.

Hộp 1 - Sudan - Lồng ghép biến đổi khí hậu vào xây dựng hòa bình ở Sudan

Các nỗ lực đang được UNDP thực hiện nhằm lồng ghép an ninh khí hậu vào chương trình quốc gia nhằm giải quyết tốt hơn gánh nặng kép do biến đổi khí hậu và tị nạn, bao gồm chủ nghĩa cực đoan bạo lực. Sự suy thoái của môi trường và vốn tự nhiên, khan hiếm nước, nạn phá rừng và biến đổi khí hậu đã làm trầm trọng thêm vấn đề tài nguyên thiên nhiên ở những khu vực mà mạng lưới tội phạm được biết là tham gia theo dõi và buôn lậu hoạt động và nơi các nhóm vũ trang phi nhà nước tích cực tuyển mộ. An ninh khí hậu đã được tích hợp vào các phân tích rộng hơn do Văn phòng Quốc gia thực hiện về căng thẳng bộ tộc, những mâu thuẫn và bất bình đang diễn ra về tài nguyên thiên nhiên, trầm trọng hơn do biến đổi khí hậu.

Tại khu vực Darfur của Sudan, xung đột về tài nguyên thiên nhiên đã phát triển thành một cuộc khủng hoảng kéo dài hàng thập kỷ trong một khu vực, tạo thành một phần của tuyến đường chính buôn người và buôn lậu người và vũ khí vào Libya, nơi UNDP tiếp tục theo dõi sự suy thoái của tài nguyên thiên nhiên và toàn bộ các hồ chứa nước bị đập đã cạn kiệt trong thập kỷ qua, do đó không thể loại trừ các vấn đề về biến đổi khí hậu khỏi các nỗ lực ổn định và PVE. Những động lực này cũng được quan sát thấy ở các bang miền nam bị ảnh hưởng bởi xung đột ở Sudan và đặc biệt là ở Nam và Bắc Kordofan, nơi cần có cách tiếp cận tổng thể hơn với các biện pháp can thiệp phù hợp để giải quyết những rủi ro an ninh bổ sung này.

Dựa trên phân tích xung đột, chương trình sẽ tập trung vào việc lồng ghép an ninh khí hậu vào các nỗ lực ổn định cộng đồng.

III. An ninh khí hậu như một cân nhắc chiến lược đối với các nhóm cực đoan bạo lực

Các bối cảnh mong manh và hạn chế về tài nguyên thiên nhiên có thể tạo ra mảnh đất màu mỡ cho các nhóm cực đoan bạo lực phát triển và mở rộng phạm vi tiếp cận của chúng, đặc biệt là ở những nơi mà quản trị và thể chế yếu kém và có thể không có khả năng ứng phó, đại dịch COVID-19 cũng nhằm làm nổi bật những lỗ hổng trong ứng phó . Có một số ví dụ trong đó các nhóm cực đoan bạo lực đã cho thấy khả năng giành quyền kiểm soát một cách chiến lược đối với các nguồn tài nguyên thiên nhiên khan hiếm để tăng cường tuyển dụng và duy trì các mạng lưới bất hợp pháp, cũng là nguyên nhân dẫn đến việc phá hủy vốn tự nhiên và hệ sinh thái, các tác động của chúng có thể trầm trọng hơn do tác động của biến đổi khí hậu .

Một trường hợp quan trọng gần đây là việc Nhà nước Hồi giáo nắm quyền kiểm soát cơ sở hạ tầng nước ở Iraq để kiểm soát trong khoảng trống quyền lực, nơi bất ổn, hạn hán nghiêm trọng, quản lý nước kém và biến đổi khí hậu ảnh hưởng tiêu cực đến sự mong manh và hỗ trợ tuyển dụng. Nó cố tình cắt và làm ô nhiễm nguồn cung cấp nước cho các cộng đồng nông dân ở miền trung và miền nam Iraq, đồng thời làm ngập lụt các cơ sở chính phủ và quân đội cũng như các vùng lãnh thổ, bao gồm cả thành phố Abu Ghraib, để trừng phạt các đối thủ chính trị, đồng thời cung cấp nước và điện cho các vùng lãnh thổ bị chinh phục để củng cố sự kiểm soát và tính hợp pháp của nó. Các cuộc tấn công của nó vào lĩnh vực năng lượng đã đóng vai trò là những nỗ lực nhằm gây bất ổn cho chính phủ, dẫn đến một tổn thất đáng kể về môi trường.

Tuy nhiên, ngoài điều này ra, việc Nhà nước Hồi giáo tham gia vào hoạt động buôn bán dầu ở chợ đen, trong thời gian cầm quyền của khủng bố, đã trở thành một nguồn thu nhập chính, qua đó nó có thể trả lương cho các nhân viên và tài trợ cho các hoạt động của mình.

Tương tự như vậy, ở khu vực Hồ Chad, sự phát triển của Boko Haram đã được hỗ trợ một phần, bởi tác động của sự biến đổi khí hậu liên năm, hạn hán, sa mạc hóa, suy thoái đất và mất an ninh lương thực, kết hợp với sự gia tăng dân số nhanh và quản lý kém. Ngoài việc đòi tiền thuê và kiểm soát các nền kinh tế bất hợp pháp

xung quanh hồ, Boko Haram còn có thể huy động những tân binh, bao gồm từ một nhóm trẻ thiếu các giải pháp thay thế kinh tế, chiến lược đối phó và tiếp cận các nguồn lực thiết yếu; tương tự như vậy, các phản hồi được bảo mật hóa cao có thể giúp hạn chế. Không an toàn về sinh kế có nghĩa là nhiều người trở về trở lại hàng ngũ của họ, tác động của biến đổi khí hậu, cần được hiểu rõ hơn về vấn đề này.

Ở Mali, hạn hán những năm 1970 và 1980, việc tiếp cận đất đai và chính sách ưu đãi người nông dân ít vận động hơn những người chăn nuôi du mục đã có những tác động lâu dài đến những bất bình trong lịch sử. Mặc dù các tác nhân gây áp lực và cú sốc về khí hậu đã tạo ra áp lực ngày càng tăng đối với sự gắn kết xã hội, việc chuyển đổi hệ thống sản xuất đã làm tăng năng suất nông nghiệp ở miền Trung Mali trong những năm gần đây và việc đưa vào các lỗ khoan, trong một số trường hợp, cũng dẫn đến gia tăng cạnh tranh và xung đột giữa các nhóm người dùng.

Trong bối cảnh sự hiện diện của nhà nước thấp, công lý địa phương và các cơ chế giải quyết xung đột truyền thống, các nhóm Jihadist đã thu hút tín đồ bằng cách đưa ra phản ứng với những bất bình chưa được giải quyết về đồng cỏ, đất đai và nước.

Sự khan hiếm tài nguyên do khí hậu và môi trường cũng là một động lực thúc đẩy việc tuyển dụng ở Somalia, bằng cách tăng thêm bất bình và gạt ra bên lề. Trong bối cảnh hạn hán, di dời nội bộ và tình trạng mất an ninh lương thực triền miên, Al Shabaab đã trở thành một nhà cung cấp dịch vụ thay thế hiệu quả, củng cố tính hợp pháp của mình bằng cách làm như vậy và tăng cường tuyển dụng. Các hoạt động bất hợp pháp của nó đã được duy trì một phần do buôn bán than củi bất hợp pháp bị chính phủ cấm kể từ năm 1969 và nghị quyết 2036 của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc năm 2012. Khai thác gỗ do sản xuất than củi đã dẫn đến suy thoái đất và phá rừng, gia tăng tính dễ bị tổn thương và áp lực lên sinh kế và các chiến lược đối phó, vì nguồn nguyên liệu gỗ cứng ưa thích, cây keo bussei, cũng được người chăn nuôi phụ thuộc vào làm thức ăn cho gia súc của họ.

Những ví dụ này cho thấy rằng khi các chính phủ bị choáng ngợp bởi các thách thức kinh tế-xã hội, nhân khẩu học và chính trị do biến đổi khí hậu trở nên tồi tệ hơn và không thể thực hiện các chức năng chính như ứng phó với thiên tai hoặc nơi bối cảnh bị ảnh hưởng bởi khí hậu làm gia tăng sự loại trừ và gạt ra bên lề chính trị, các nhóm cực đoan bạo lực thường có thể tận dụng những bất bình này

và sử dụng chúng để hỗ trợ những câu chuyện gây chia rẽ thúc đẩy việc tuyền dụng. Trong một số trường hợp như đã đề cập ở trên, các nhóm cực đoan bạo lực được coi là hoạt động nhanh nhẹn và linh hoạt hơn trong các hoàn cảnh thay đổi nhanh chóng, bao gồm cả trong môi trường hoạt động của họ nơi mà biến đổi khí hậu đã góp phần làm gia tăng sự biến đổi môi trường và không thể đoán trước, để lấp đầy khoảng trống trong các dịch vụ và đưa ra các phản ứng không được cung cấp bởi các chủ thể nhà nước.

IV. Lòng ghép các cân nhắc về biến đổi khí hậu vào nỗ lực ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo lực

Biến đổi khí hậu là một rủi ro mang tính hệ thống, với các tác động đến vốn tự nhiên mang tính liên vô hướng và tổng hợp trong và xuyên suốt các hệ thống kinh tế - xã hội. Biến đổi khí hậu do con người gây ra đã góp phần làm trái đất nóng lên 1°C trên mức tiền công nghiệp, tác động của điều này đã được cảm nhận ở nhiều quốc gia trên thế giới và sẽ còn tồn tại, ngay cả khi đạt được các mục tiêu giảm phát thải tham vọng nhất.

Nếu không có sự cắt giảm nhanh chóng và mạnh mẽ lượng phát thải để đạt mức 0 ròng trong tương lai gần và thích ứng, các tác động lớn hơn đến các hệ thống tự nhiên và kinh tế xã hội sẽ tiếp tục bộc lộ. Chúng bao gồm hạn hán khắc nghiệt hơn, bão, lũ lụt, thiên tai và mực nước biển dâng. Những thay đổi này sẽ ảnh hưởng đến tất cả các cấp độ an ninh của con người, quốc gia và quốc tế, từ việc di dời do mực nước biển dâng cao và mất mát lãnh thổ, đến những thách thức đối với trật tự dựa trên luật lệ quốc tế về các biên giới biển đang tranh chấp.

Cộng đồng quốc tế cần phân tích hướng tới tương lai và hiểu rõ hơn về những tác động tiềm tàng trong tương lai đối với sự mất an toàn của con người trong các tình huống khác nhau, được thông báo bởi các nguyên lý về phòng ngừa, hòa nhập và khả năng phục hồi. Với sự hiểu biết ngày càng cao về sự kết hợp của các rủi ro phải đối mặt trong biến đổi khí hậu, xung đột và sự mong manh, có một nhận thức sâu sắc hơn rằng việc giải quyết tình trạng dễ bị tổn thương xã hội và vật lý thông qua thích ứng với biến đổi khí hậu và gắn kết xã hội có thể giúp đảm bảo khả năng phục hồi và tăng cường năng lực của cộng đồng để đáp ứng.

Hộp 2: Đánh giá tổng hợp các rủi ro an ninh liên quan đến khí hậu ở Trung Á

UNDP hợp tác với Tổ chức An ninh và Hợp tác ở Châu Âu (OSCE), Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP), Ủy ban Kinh tế Liên hợp quốc về Châu Âu (UNECE), Trung tâm Môi trường Khu vực Trung và Đông Âu (REC) và EU trực thuộc Sáng kiến An ninh Môi trường để thực hiện đánh giá an ninh khí hậu³¹ của các nước Trung Á như Kazakhstan, Cộng hòa Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan và Cộng hòa Uzbekistan, vào năm 2017 đã kiểm tra tình trạng mất an toàn về khí hậu và môi trường trong một khu vực nơi các hệ sinh thái duy trì sinh kế của địa phương, thể hiện tầm quan trọng của sự kết nối giữa môi trường, khí hậu và an ninh. Các địa hình núi cao đặc biệt nhạy cảm với biến đổi khí hậu và thủy văn của chúng đã bị thay đổi, với các sông băng rút đi, băng vĩnh cửu tan chảy và lượng mưa gián đoạn ảnh hưởng đến các cộng đồng phụ thuộc vào thủy điện cũng như an ninh lương thực ở các vùng đất thấp dựa vào nước tưới.

Các phát hiện bao gồm tình trạng nghèo đói, mất an ninh lương thực và nước, thất nghiệp và bất ổn đã tạo điều kiện cho quá trình cực đoan hóa tiềm ẩn, và chủ nghĩa cơ bản đã trở thành mối quan tâm ngày càng tăng của khu vực. Một trong những lĩnh vực quan trọng liên kết giữa biến đổi khí hậu và an ninh ở Trung Á là khả năng tiếp cận các nguồn tài nguyên thiên nhiên, bao gồm nước, đặc biệt là ở các khu vực xuyên biên giới. Báo cáo phân tích, đánh giá chung và trực quan hóa dữ liệu về các điểm nóng và thách thức về an ninh - khí hậu đóng vai trò quan trọng trong việc truyền đạt các ý nghĩa về biến đổi khí hậu và an ninh trong các lĩnh vực quan tâm, cũng như các ưu tiên và khuyến nghị đối với các nhà hoạch định chính sách, các tổ chức nhà nước và công chúng. Các phát hiện đã thông báo cho thiết kế của một đề xuất cho Trung Á, với trọng tâm là Thung lũng Ferghana cùng với Ủy ban Châu Âu.

V. Hành động vì khí hậu như một phần của phương pháp tiếp cận tổng hợp nhằm tăng chi phí cơ hội của việc tuyển dụng

Để chống lại những động lực như vậy một cách hiệu quả, một cách tiếp cận tổng hợp nhằm giảm tính dễ bị tổn thương, tăng cường an ninh con người và tăng cường sinh kế thích ứng với khí hậu có thể làm tăng chi phí cơ hội chiến đấu cho các nhóm dân cư bị ảnh hưởng và trong một số bối cảnh nhất định, làm suy yếu trường hợp tham gia các nhóm vũ trang phi nhà nước bao gồm cả bạo lực các nhóm cực

đoan. Ví dụ, tại khu vực Sahel, các nỗ lực phối hợp của các tổ chức Liên hợp quốc cùng với chính phủ, cộng đồng địa phương, xã hội dân sự và các đối tác phát triển đang giúp tăng cường khả năng thích ứng và khả năng chống chịu của địa phương, thông qua các phương pháp tiếp cận bao gồm: đối thoại, quản trị địa phương, đa dạng hóa thu nhập, khai thác nước mưa và đất sự bảo tồn.

Một khía cạnh quan trọng của cách tiếp cận như vậy là ngày càng có nhiều trường hợp triển khai các giải pháp năng lượng phi tập trung, bao gồm các hệ thống quang điện, trong bối cảnh bị ảnh hưởng bởi xung đột / hậu khủng hoảng. Tiếp cận năng lượng có thể mở ra cơ hội phát triển các-bon thấp có khả năng phục hồi, cho phép tiếp cận các dịch vụ cơ bản và khẩn cấp trong các cộng đồng có lượng lớn người di cư, cải thiện đáng kể mức sống, hỗ trợ nhu cầu của người dân nông thôn, giúp trẻ em được đến trường và khởi động lại phát triển kinh tế địa phương và sinh kế tốt.

Hộp 3: Thúc đẩy hành động khí hậu vì an ninh con người tại các đầm lầy Lưỡng Hà - Iraq

Chế độ Saddam Hussein đã rút cạn một cách có hệ thống các đầm lầy ở Lưỡng Hà vào những năm 1990 để trừng phạt những người Ả Rập thống nhất đã nổi dậy chống lại ông ta. Khoảng 200.000 người đã thiệt mạng và nhiều người khác phải di dời. Các dự án kỹ thuật thủy văn ồ ạt, cố ý phá hủy các ngôi làng đầm lầy và các bãi đất làm giảm dân số xuống mức thấp ước tính khoảng 20.000 người. Kể từ khi chế độ sụp đổ vào năm 2003, các IDP đã tiếp tục quay trở lại - cùng với những người thoát khỏi bạo lực do IS gây ra ở các khu vực khác của Iraq - để đối mặt với sự suy thoái môi trường nghiêm trọng và gần như thiếu hoàn toàn cơ sở hạ tầng cần thiết để hỗ trợ cuộc sống hàng ngày. Biến đổi khí hậu đặt ra một mối đe dọa lớn đối với các hệ sinh thái đầm lầy mong manh và các dịch vụ mà chúng cung cấp, làm trầm trọng thêm các thách thức trên.

Hoạt động của UNDP trong khuôn khổ Quỹ Khí hậu SDG, cùng với Liên đoàn các nước Ả Rập, Sáng kiến Tài chính UNEP, Văn phòng Liên hợp quốc về Giảm thiểu rủi ro thiên tai (UNDRR), UN Habitat và Hội đồng Nước Ả Rập tích hợp lăng kính an ninh khí hậu và tăng cường khả năng phục hồi giữa những người trở về thông qua việc triển khai các giải pháp năng lượng mặt trời không nối lưới sáng tạo nhằm đảm bảo xử lý nước và nước sạch trong suốt mùa hạn hán hàng năm, hỗ trợ đa dạng hóa sinh kế, gắn kết và ổn định xã hội bằng cách thúc đẩy và mở rộng du lịch

sinh thái tập trung vào khách du lịch nội địa từ Baghdad. Cách tiếp cận này nhằm bảo tồn các nguồn tài nguyên thiên nhiên mà sinh kế của người dân Marshland phụ thuộc vào đó, tạo ra các cơ hội thu nhập mới tập trung vào các nhóm dễ bị tổn thương nhất về kinh tế - xã hội và giảm các yếu tố thúc đẩy người dân địa phương cân nhắc tham gia các nhóm vũ trang phi nhà nước trong trung và dài hạn.

VI. Chủ nghĩa cực đoan bạo lực, phụ nữ và thanh niên trong bối cảnh bị ảnh hưởng bởi biến đổi khí hậu

Trong bối cảnh bị ảnh hưởng bởi khí hậu, nhu cầu của phụ nữ và trẻ em gái là khác nhau khi họ trải qua những căng thẳng của biến đổi khí hậu khác với trẻ em trai và nam giới do bị thiệt thòi hơn về kinh tế và chính trị, cũng như ít di chuyển và khả năng tiếp cận các nguồn lực, điều này ảnh hưởng không tương xứng đến tính dễ bị tổn thương của họ. UNDP Sudan (2019) quan sát thấy rằng biến đổi khí hậu và suy thoái môi trường đã góp phần thay đổi các mô hình truyền thống, thành phần xã hội của cộng đồng và sự nữ hóa của các làng như Al Rahad, ở Bắc Kordofan. Khi phụ nữ đảm nhận vai trò lớn hơn trong các hoạt động sản xuất, UNFCCC (2019) cho rằng biến đổi khí hậu đã làm thay đổi các chuẩn mực và vai trò giới truyền thống, trong khi nghị quyết 2242 của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc (2015) thừa nhận điều đó theo “bối cảnh toàn cầu đang thay đổi hòa bình và an ninh” bao gồm các vấn đề khác nhau, chủ nghĩa cực đoan bạo lực và biến đổi khí hậu, các vấn đề về phụ nữ, hòa bình và an ninh cần được xuyên suốt.

Nhiều nhóm cực đoan bạo lực đã phối hợp thành công thông điệp xung quanh việc trao quyền cho phụ nữ trong các chiến dịch tuyển dụng của họ, hứa hẹn điều kiện kinh tế xã hội tốt hơn để thu hút phụ nữ và trẻ em gái. Với vai trò của tài nguyên thiên nhiên trong việc giải trừ quân bị, xuất ngũ và tái hòa nhập (DDR) được ghi nhận trong báo cáo năm 2011 của Tổng thư ký (A / 65/741), sự trở lại, hòa nhập và phục hồi của phụ nữ đòi hỏi những phản ứng không chỉ nhạy cảm về giới mà còn xem xét các rủi ro an ninh liên quan đến khí hậu. Các nhóm cực đoan bạo lực có thể lợi dụng mong muốn thay đổi của những người trẻ tuổi để thúc đẩy chương trình nghị sự của họ.

Khi lồng ghép các cân nhắc về khí hậu vào PVE, cần đặc biệt chú ý đến các cơ hội sinh kế và nhu cầu hòa nhập của các nhóm lớn thanh niên, đồng thời tránh kỳ thị những người trẻ tuổi là nguyên nhân gây ra bạo lực hoặc bất ổn.

VII. Tăng cường các cách tiếp cận và chiến lược khu vực để giải quyết các rủi ro an ninh liên quan đến khí hậu

Ngày càng có nhiều hiểu biết về các rủi ro an ninh liên quan đến khí hậu của nhiều thực thể khu vực phản ánh bối cảnh an ninh khu vực của họ. Trong 'Chiến lược khu vực về ổn định, phục hồi và khả năng phục hồi của các khu vực bị ảnh hưởng bởi Boko Haram của lưu vực hồ Chad, Ủy ban lưu vực hồ Chad và Ủy ban liên minh châu Phi (2018) đã quan sát thấy rằng đối mặt với biến đổi khí hậu, sa mạc hóa và mất sinh kế truyền thống, người dân địa phương có thể “khám phá các sinh kế thay thế, bao gồm cả chủ nghĩa cực đoan bạo lực”. Tầm quan trọng của ‘chống chọi với khí hậu’ - đảm bảo các sáng kiến được thiết kế để bền vững trong một tương lai bị ảnh hưởng bởi khí hậu được nhấn mạnh, cũng như các đánh giá về tính dễ bị tổn thương do khí hậu. Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc cũng đã công nhận tác động của “biến đổi khí hậu và thay đổi sinh thái giữa các yếu tố khác đối với sự ổn định” ở khu vực lưu vực Hồ Chad trong nghị quyết 2349 (2017) và kêu gọi đánh giá rủi ro tổng hợp, các chiến lược quản lý và ứng phó, tương tự các nhiệm vụ và nghị quyết đã được thông qua, ngoài ra, cho Darfur, Mali và Somalia.

Do những rủi ro liên quan đến biến đổi khí hậu và hoạt động cực đoan bạo lực làm phát sinh tác động “lan tỏa” vượt ra ngoài biên giới quốc gia, việc thu hút các tác nhân khu vực và cung cấp thông tin cho các phương pháp tiếp cận khu vực là rất quan trọng để giải quyết tập hợp các rủi ro liên quan đến khí hậu, xung đột chủ nghĩa cực đoan bạo lực. Về phương diện hỗ trợ các phương pháp tiếp cận khu vực, hoạt động của UNDP theo Cơ chế An ninh Khí hậu cùng với Bộ Các vấn đề Chính trị và Xây dựng Hòa bình (DPPA) và UNEP, cũng tăng cường năng lực của các thực thể khu vực, bao gồm Văn phòng Liên hợp quốc về Tây Phi và Sahel (UNOWAS) và Cơ quan Bầu cử Liptako (AGL) để lồng ghép an ninh khí hậu.

Kết luận

Mặc dù tài liệu không chứng minh được mối quan hệ nhân quả trực tiếp giữa khí hậu và xung đột, nhưng phân tích và đánh giá an ninh khí hậu có thể cung cấp những hiểu biết mới và quan trọng có thể cung cấp thông tin cho các nỗ lực ngăn chặn chủ nghĩa cực đoan bạo lực. Giải quyết các rủi ro an ninh đan xen liên quan đến khí hậu đối với quản lý tài nguyên thiên nhiên, di cư và buộc phải di dời, bắt giữ tầng lớp ưu tú, nền kinh tế bất chính, thách thức quản trị và / hoặc gia tăng bất

bình và bất bình đẳng cơ cấu, v.v. liên quan đến các nỗ lực của PVE có thể cung cấp các điểm đầu vào để hành động. Cần có hiểu biết về biến đổi khí hậu theo sắc thái và ngữ cảnh để tránh chủ nghĩa xác định về môi trường, chủ nghĩa giảm thiểu và công cụ hóa biến đổi khí hậu để biện minh cho các phản ứng không cân xứng.

Trong chính sách và lập trình, cần xem xét các tác động “thấu chí” tiềm ẩn đối với các khiếu kiện còn tồn tại và tính nhạy cảm với xung đột. Mặc dù, biến đổi khí hậu có thể góp phần tạo ra môi trường thuận lợi cho các nhóm cực đoan bạo lực phát triển ảnh hưởng của họ; nguyên nhân sâu xa của chủ nghĩa cực đoan bạo lực, biểu hiện thông qua ngôn từ kích động thù địch, luận điệu chủ nghĩa tối cao, sự gạt ra ngoài lề xã hội và chính trị, và một loạt các yếu tố khác đòi hỏi các biện pháp nhắm mục tiêu khác để giải quyết chúng. Các phương pháp tiếp cận tổng hợp đối với an ninh khí hậu và PVE có thể đưa ra các giải pháp “không hối tiếc” hoặc “cùng có lợi” và các nỗ lực phát triển, an ninh con người và phòng ngừa mà chúng ta cần theo đuổi ngày hôm nay để giúp tránh những thách thức an ninh khó khăn hơn trong ngày mai. Nghiên cứu sâu hơn là cần thiết để củng cố cơ sở bằng chứng và khám phá các thực hành tốt như vậy.

.